

Kéž by mě radši zabil

Kdyby podle příběhu Zuzany S. někdo natočil film, fěklo by se, že se scenárista utrhł ze řetězu, protože takový sled temných událostí se nemůže sejít v jednom životě.

Zuzana vyrůstala v severočeském okresním městě. Když jí nebyly ještě ani tři roky, rodiče se rozvedli a do jejího života vstoupil náhradní otec. Navenek úspěšný podnikatel, který dokázal slušně zajistit rodinu. Za dveřmi bytu násilník, který všechny tyranizoval. Právě on se pro dívku stal tou nejtemnější postavou. Roky ji pohlavně zneužíval a v devíti letech znásilnil.

Když jí byly čtyři, začal s ní hrát podivnou hru „na pavoučka“. „Místy mi to bylo a příjemně, zdálo se mi, že mě má rád. Hlavně jsem vnímala, že se pak uklidní a nebude na nás řvát. Máma dokonce říkala, že jsem se mu podobala. Postupně mi „hra“ začala víc a víc vadit, ale brala jsem to tak, že to musím vydržet. Vtloukal mi do hlavy, že to dětem dělají všichni tátové, to jen já tak blbě píším.“

Jednou, to Zuzana chodila do 4. třídy, jí otčím nařídil, aby s ním šla do sklepa pro brambory. A tam jí surově znásilnil. Nikomu o tom nesměla ani ceknout. Pohrozil jí, že jinak ublíží matce i mladším sestřím. Přestala mluvit. Kvůli častému omdlévání se ocitla v nemocnici, začala utíkat z domova, lékaři u ní řešili sebepoškození a sebevražedné pokusy. Spolykala prášky, pokoušela se umřít vyhladověním, zabodla si střepe do břicha...

V hlavě jí znělo jeho varování: Nikomu ani slovo. Sociální pracovníce a zdravotníci se tak dozvídali jen to, že má dívka problémy s příliš přísným otčím. Ale to všechno byl teprve začátek.

Trýznivý pocit viny

Proti mně sedí pohledná černovlasá dívka a pomalu upíjí kafe. Zuzana (což není její pravé jméno), matka čtyř dětí, má dnes 38 let, byt vypadá o 10 let mladší. Stále chodí na psychoterapie a jistě i proto už dokáže o všech hrůzách minulosti uvolněně vyprávět. No, uvolněně! Ví, že některé věci už asi nikdy z mysli nedostane. Stále se nedokáže zbavit pocitu viny. Viny za svoje mlčení.

„Znásilňování se opakovalo. Otčím mě pokaždě zavlkl na půdu, tam mě i se svými kumpány přivazovali a všichni se na mně vystřídali. Dávali mi i nějaké drogy. Věděla jsem, že musím poslouchat a mlčet, jinak to bude ještě horší.“

Paralyzovaly mě vyhrůžky, že pokud bych se bránila, udělá to samé sestře, mámě. Tisíckrát jsem chtěla, aby mě otčím zabil, a přestože nejsem mrtvá, svým způsobem mě opravdu zavraždil. Máma určitě tušila, co se nahoře děje, ale hrozně se ho bála. A vlastně mě později chlapům i sama nabízela.

O prázdninách mě a mladší sestru rodiče vozili do Itálie, kde nás natáčeli. Jak mi později došlo, vyrábělo se tam dětské porno. Byly tam i další děti a jedna roztomilá dvouletá holčička, o kterou jsem se tam trochu starala. Protože jsem se v jednu chvíli vzepřela, drželi mi hlavu a já se musela dívat, jak tu holčičku znásilnili. Tehdy mi bylo asi patnáct. Říkali, že je to trest za mou neposlušnost, jinak by jí to možná neudělali. Ještě dnes slyším její pláč a pak zlověstné ticho.“

Je to vůbec možné? Opravdu se to stalo? Neměla jste jenom zlý sen? tážu se nevěřičně.

„Kéž by! To by pro mě byla velká úleva,“ pohlédne na mě inteligentně zelenomodrýma očima. Strach už v nich není.

Zuzana o děsivých momentech své minulosti dlouho nedokázala mluvit, a tak je své tehdejší psychoterapeutce Kateřině Krtičkové začala sepišovat. Nakonec z toho vznikla knížka pod názvem Hra na pavoučka. Teprve v ní se odváží všechno vyjevit.

A psychologka k tomu v knížce podotýká: „Skutečně je možné, že se v kulisách zdánlivě slušné a zabezpečené rodiny odehrávaly tak morbidní a devastující věci?“ Zároveň se podivuje, že se dívka, která prošla nejrůznějšími zařízeními, nikde nedokázala ochrany.

Manžel skočil pod vlak

Když bylo Zuzaně 16 let, všiml si jejich modřin učitel na lyžařském výcviku, viděl, že byla zmlácena. Začalo vyšetřování. Na otázku, zda byla znásilněna, tehdy poprvé kývla. Nechtěla domů, raději si podřezala žíly, a tak jí odvezli na dětskou psychiatrii. Když se dozvěděla, že je otčím ve vazbě, spolykala prášky na spaní. Pořád z něj měla obrovský strach. Následovaly výsledky, prohlídky, focení... Bylo to tak ponižující. Ničilo ji to.

„U soudu jsem se nemohla na slovo. Seděl tam totiž on a já úplně ztuhla. Vzpomínám, že se mě soudkyně našťavaně zeptala: To jste na střední škole a neumíte mluvit? Tak jsem jen špitla: Napište tam, že jsem si všechno vymyslela. Tohle byla verze naší zvrácené rodinné sekty. Tvrdili, že jsem lhářka a psychopatka. Ta věta ze mě udělala nevěrohodnou osobu. V médiích pak psali, že otčím nic neprovedl a nevlastní dcera sehrála přesvědčivé divadlo.“

„Věděla jsem, že musím mlčet, jinak to bude ještě horší,“ líčí žena, kterou **OD DĚTSTVÍ ZNÁSILŇOVAL OTČÍM** a v dospělosti další agresor. Hrůzný příběh má snad šťastný konec: oběť zdárně vychovává čtyři děti a napsala knížku.

TEXT: Ivana Karásková / FOTO: Shutterstock, archiv autorky

Navíc mě čekal soud pro křivou výpověď, přestože od potrestání nakonec upustili.“

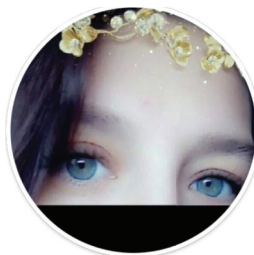
Psycholožka Kateřina Krtičková v knížce vysvětluje, že Zuzka ztratila věrohodnost kvůli zažitému mechanismu, který se objevuje u osob vystavených dlouhodobému týrání či zneužívání: Stejně ti nikdo neuvěří, jsi malá lhářka... Otčím dívku pronásledoval i po soudu a matka, která se s ním rozvedla, jí dohazovala chlapy, aby jí vydělala na dluhy. Přes to všechno se dříve podařilo odmaturovat na střední pedagogické škole.

V devatenácti jí vstoupil do života Richard. Zpočátku k němu nic necítila, ale byla to příležitost konečně zmizet z domu. A tak se vzali. Zuzaně se narodili dva synové a holčička.

„Časem se ukázalo, že manžel kluky zneužívá. Upozornila mě na to kamarádka. Tady jsem ani na okamžik neváhala a začala jednat. Následně vyšetřování naši obavu potvrdilo. Znalci u synů zjistili posttraumatickou stresovou poruchu. Strašně mě to raniło. Richard dostal zákaz styku s dětmi a já s nimi odešla do azylového domu. Kluci začali chodit na terapie. V roce 2009 manžel skočil pod vlak.“

Vidím, že Zuzana má na ruce zlatý snubní prsten. Hned se mi také dostane vysvětlení: „Všichni se diví, proč ho pořád nosím, ale Richard byl

Skutečně je možné, že se v kulisách zdánlivě slušné a zabezpečené rodiny odehrávaly tak morbidní a devastující věci?

vlastně jediný člověk, který se mě zastal. Nakonec jsem ho měla i ráda. Nějaké pouto mezi námi pořád cítím. Staral se o nás, byl hodnej, ale bohužel pedofil.“

To vydržíš, říkávala matka

Oporu našla v Bílém kruhu bezpečí a empatii osvědčily i některé sociální pracovníce. Obrovskou motivací byly a jsou pro Zuzanu děti. Ke třem, na které bere sirotčí důchod, přibyl ještě nejmladší Kubík. Ten má ale v rodném listě kolonku pro otce prázdnou. Jeho táta poslal matce peníze na interrupci, nicméně ona se rozhodla jinak. Vůbec nejsou v kontaktu.

Svým dětem se Zuzana snaží být dobrou matkou. Odstěhovali se do Prahy, kde získali sociální byt. S původní rodinou přerušila veškeré kontakty. Jenže traumata z minulosti ji dostihla. Neuměla rozpoznat riziko a kvůli naučené bezbrannosti vůči mužům se jí vetřel do života další agresor.

„Jeden skoro sedmdesátiletý děda mi namuloval, že mi chce pomoci. Věnoval se charitě, jezdil do Německa pro oblečení a vozil je černouškům do Afriky. Šaty a jiné dárky nosil i mým dětem, jenže časem chtěl platit sexem. Já to strpěla. Celý život jsem byla něčí loutkou a nevěděla, jak to udělat, abych nebyla. Pořád jsem měla v hlavě matčinu větu: To vydržíš. Jednou jsem se ale tomu dědovi vzepřela a on mě brutálně znásilnil. Přestože jsem chodila do kurzu sebeobranu, v dané chvíli jsem úplně zamrzla.“

Krvácela z klína a měla ránu na hlavě. Tentokrát se odhodlala všechno oznámit. Byla na sebe i pyšná, konečně zareagovala správně. Jenže po prvním soudu na ní ulpělo stigma nevěrohodné osoby. Lhaní jí přisoudili i někteří znalci – s odůvodněním, že to souvisí s její poruchou osobnosti. Soud uvěřil „dědovi“ a Zuzana vyfasovala podmínku za křivou výpověď. Řekli, že to pro ni bude výchovné.

„Doteď se mi chce brečet nad tou nespravedlností. A vzala bych jed na to, že matek samoživitel, které se staly obětmi hodného dědečka, bude víc.“

Případ v ní znovu otevřel staré rány. Měla v hlavě zmatek. Rodina z ní od dětství dělala duševně nemocného člověka. Někdy si skutečně připadala narušená. Psychiatrická jí přesvědčila, že nejprve musí pomoci sobě, a tak se odhodlala hledat pevnou půdu pod nohama v terapeutické komunitě Kaleidoskop. Hlavně kvůli dětem, které musely být v té době v Klokánku. V mateřské roli byla vždycky silná, pevná a bez pochybností. V komunitě na sobě pracovala dlouhých 457 dní.

Už jednou se jí psaní osvědčilo jako součást terapie. O tom, s čím se musela poprat po odchodu z původní rodiny, vypráví ve své nové knížce Pavučina minulosti. Chce povzbudit ostatní ženy, aby v podobné situaci neudělaly stejnou chybu. Vychytá si, že otčím unikl trestu, protože to svým mlčením „zkazila“.

Je to skličující svědectví, v němž nešetří ani sebe. Například otevřeně líčí, jak jeden čas podlelehla nutkání navštěvovat swingers party. Chodila si tam ubližovat, protože sex vzhledem k prožitým zkušenostem nenáviděla. Chtěla se trestat.

Partnera nehledám

Občas ji ještě trápí noční můry. Vidí se, jak utíká i před matkou. Vztah s ní nemá stále vyřešený. Zmiňuje stockholmský syndrom. Jsou chvíle, kdy ji má ráda, oceňuje, že dcery vedla ke zpívání a tancování. Brání se myšlence, kterou vyslovil jeden z terapeutů, že i matka ji zneužívala. Proč se jí tak divně dotýkala? Takhle prý mateřská láska nevypadá.

Na druhé straně si Zuzana zvrácené chování matky uvědomuje: „Hrozně mně vadí, že mámu cítím na svém těle a nemůžu se toho zbavit.“ V dopise, který jí jednou napsala a zveřejnila v knize, také stojí: „Nechci tě už nikdy potkat. Jsi žena, která mě porodila a pak zabila...“

Ptám se na jejího biologického otce. Viděla ho jen jednou, to jí bylo 18. Tehdy měla potřebu poznat ho víc, a tak mu napsala dopis. Zůstal bez odpovědi. „Pokud vím, zplodil ještě další děti a měl problém s placením alimentů. Tak to nechávám být.“

V současnosti Zuzana bere už jen nízké dávky antidepresiv. Její psychiatrická ji chválí, jaké dělá pokroky. Ubezpečila ji, že není žádný blázen. V důsledku zneuzívání v dětství ale utrpěla posttraumatickou stresovou poruchu.

Zuzana dělá práci, která ji baví a naplňuje, vedle toho ještě studuje na Evangelicko-teologické fakultě Karlovy univerzity. Ráda zajde s kamarádkou do divadla, baví ji vytvářet choreografie pro děti a také zpívá ve sboru.

Největší radost jí dělají potomci. Děti jsou jejím motorem, s nimi spojuje naději na uzdravení. Nejstarší syn bude maturovat a už má vyhlédnutou vysokou školu, druhý je ve třetím ročníku střední školy, dceři je šestnáct a nejmladšímu synovi 12 let.

„Mají nějaké vzpomínky, ale moje knížky číst nechtějí. Ten nejstarší už o minulosti hodně ví a chce, abych mu jednou všechno dopověděla sama.“

Před rozloučením ještě otevíráme otázku, zda pro sebe vidí ještě šanci na partnerský život. Posmutněle pokrčí rameny.

„Partnera nehledám. Pořád mám v podvědomí, že mě muži chtějí jen na sex. Možná si to už v hlavě nedokážu přenastavit. Nevím, jestli bych zvládla mít někoho ráda.“ ivana.karaskova@mfdnes.cz